

PRACA

Pismo poświęcono sprawie robotników i inteligencji pracującej

Redakcja i administracja Przejazd Nr 8.

TELEFON Nr 32.

Kenteczekowe P. K. 0.60140.

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

<p>Kino-Teatr NOWOŚCI Piotrkowska róg Główniej.</p>	<p>Dziś MIA MAY w 6-cio aktowym dramacie p. t. „Tragedja Księżny Gagarin” Treść dramatu i gra artystów na długie miesiące pozostaną niezatartym wspomnieniem 2-ch godzin przebytych na demonstracji tego niezwykłego filmu, gdyż nie jest to przedstawienie kinematograficzne, lecz piękna i straszna uczta artystyczna, a wystawą i bogactwem tego jest uroczna, piękna i nędzna życie ludzkie. Uwaga: Dla prenumeratorów „Pracy” taniej od 60 do 75 mk., prócz niedziel i świąt.</p>	<p>Dziś</p>
---	---	--------------------

Wczorajsze posiedzenie Sejmu.

(Mowa ministra skarbu o finansach państwa).

WARSZAWA, 28. (PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu, po załatwieniu kilku drobnych spraw zabrał głos minister skarbu Michalski. Minister przedkładając preliminarz budżetowy na okres gospodarczy 22 r. zaczął na wstępie, że łącznie z omówieniem tego preliminarza ma zamiar przedstawić obraz dotychczasowej gospodarki państwowej, opartej na zamknięciach kasowych rachunków z dochodów i wydatków za przeszłe okresy gospodarcze, zawarte w tak zw. księdze żółtej, ponadto przedkłada minister w tak zwanej księdze zielonej pierwsze zestawienie krajowych i zagranicznych długów, oraz gwarancji finansowych Rzplitej polskiej, według stanu dnia 31 grudnia 21 roku, w tak zwanej zaś księdze szarej przedkłada bilans zagranicznego handlu towarowego Polski w latach 20 i 21. Jako osobny aneks budżetu, dołączono budżet inwestycyjny, który odpowiada postulatowi prawidłowej gospodarki państwowej.

Przystępując do właściwego tematu wykazuje minister, że ogólny bilans dochodów i wydatków rzeczywistych od czasu powstania państwa polskiego t. j. od 1 listopada 18 roku do 31 grudnia 21 roku przedstawia się w całem państwie jak następuje: Wydatki 324,119,389,45, dochody 102,130,653,504, niedobór 221,988,731,051 W dochodach ogólnych przeważają dochody ministra skarbu wynoszące w tem okresie 8447 proc. ogólnej sumy, to znaczy ciężar utrzymania państwa leży prawie wyłącznie na podatkach, opłatach i monopolach. Jest to stan nawskroś niezdrowy, który musi bezwzględnie jak najszybciej ulec zmianie. Obraz ten uznajemy za najgorszy stanem długów. Dnia 31 grudnia 21 roku stan długu wewnętrznego wynosił przeszło 251 miliardów, długi zaś zagraniczne polskie w przeliczeniu na dolary według notowań giełdy wojarskiej z tegoż dnia wynosiły przeszło 283 miliony dolarów. Minister zaznacza, że jaknajwiększą wagę przywiązuje do tego, by zobowiązania wobec zagranicy były w oznaczonych terminach punktualnie regulowane, bo tylko w ten sposób Polska niechce być za swojego dłużnika i punktualnego płatnika.

Mówiąc o budżecie zagranicznym minister wyraża Francji za jej pomoc w ciężkich dla nas czasach podziękowanie, a także i wdzięczność wymienia minister Hoovera, wyrażając pod adresem Amerykańskiego Wydziału Rolniczego i Ministerstwa Pomocy dzieciom misji Hoovera prośbę, aby owocną akcją, której likwidacja projektowana jest na dzień 1 kwietnia, przedłużył do końca b. r. W końcu z zadowoleniem wspomina minister o większej transakcji kredytowej dokonanej w ostatnich dniach w Londynie.

Przechodząc do omówienia budżetu na rok 1922

zapewnia minister, że dąży usilnie, by budżet zawierał prawdę bez żadnych upiększeń, bo tylko taki budżet będzie wobec społeczeństwa i zagranicy aktem ścisłej diagnozy całego naszego życia państwowego.

Budżet wykazuje w wydatkach 507.083.909.594 marek, w dochodach 458.020.314.425, niedobór 133013595189 marek. Przedłużenie budżetu w ciągu pierwszego kwartału nie czyni budżetu iluzorycznym, lecz ujawnia rozporządność środków finansowych państwa.

Poraz pierwszy budżet obejmuje wszystkie 8 zębory z wyjątkiem Śląska. Poraz pierwszy też wyodrębniono budżet inwestycyjny.

Minister przeszedł następnie do scharakteryzowania poszczególnych części budżetu. Z wywodów ministra wynika, że budżet administracji wojskowej na rok bieżący, wykazujący w rozrachunkach okragle 153 miliardy mk. jest budżetem nawskroś pokojowym.

Pokojowość budżetu co minister podkreśla w porozumieniu z ministrem spraw wojskowych, nie odbija się jednak ujemnie na technicznym pogotowiu armji i jej sprawności.

Najważniejszy dział w budżecie dochodów to zarządy kolejowego, gdzie dochody prelimitowane są w sumie 108 miliardów, wydatki w sumie 170,5 miliardów mk. Preliminarz budżetowy Min. Rolnictwa jest tymczasem czynny i wykazuje nadwyżkę dochodów ponad wydatki w sumie przeszło 12 miliardów mk. O akcji mającej na celu odrodzenie i stworzenie produkcji rolnej najlepiej świadczy fakt, że ogólny stan odługów z wiosną 1921 roku wynosił 1213000 hekt. Obecnie zaś wynosi już tylko 6.000 hektarów. Wydatki inwestycyjne Min. poczt i telegrafów wynoszą 4 miliardy, a mają na celu przyłączenie sieci telegraficznych i telefonicznych do planowego centralnego punktu, jakim jest Warszawa.

Budżet na rok 1922 zamyka się deficytem.

Deficyt budżetowy w gospodarstwach państwowych jest dziś zjawiskiem nieomal powszechnie światowym, mają go państwa najpotężniejsze, nie więc dziwnego, że i Polska, która właściwie rok 1921 przeżyła w pokój, zamyka budżet tegoroczny deficytem.

Polska jest państwem, w którym daniny publiczne, zwłaszcza podatki bezpośrednie są najniższe w porównaniu z innymi państwami, a co więcej przed powstaniem państwa polskiego płaci-

liśmy zaborcom o wiele więcej, aniżeli dziś płacimy sobie.

Minister żądać musi, aby te niesprawiedliwości wyrównano oczywiście równolegle wprowadzane będą bez miłosierdzia oszczędności, a równocześnie nastąpić musi popieranie produkcji krajowej i wydatne podwyższenie dochodów gospodarczych prywatnych państwa z przedsiębiorstw i zakładów. Przechodząc do omówienia budżetu inwestycyjnego minister zaznacza, że wydatki na inwestycje w państwie, które powstało po kilkoletniej wojnie światowej, i musiałoby natychmiast dwuletnie staczać boje, muszą być ogromne.

Pokrywanie tych wydatków z bieżących dochodów więc głównie, jak u nas dotąd, z podatków jest teoretycznie błędne, praktycznie zaś najfatalniejsze. Konieczne jest wyeliminować te podatki z ogólnego budżetu i traktować je osobno, tak pod względem budżetowym, jako też pod względem pokrycia.

Dla Polski zagadnienie tak wielkie jak są inwestycje państwowe możliwe jest tylko przez pozyskanie kapitałów zagranicznych, im później Polska zapewni sobie współpracę obcych kapitałów, tem gorzej na tem wyjdzie. Pomijając już stronę polityczną zaangażowania obcych kapitałów u nas, pod względem gospodarczym problem ten jest problemem ogólnej odbudowy i warunkiem rozwoju i potęgi państwa. Minister jednakowoż dbać będzie o to, by ten obcy kapitał nie zapanował nad nami. Tylko w dziedzinie podatków pośrednich jesteśmy bliżej poziomu obciążenia przedwojennego.

Najsukromniej w dochodach przedstawia się stan

podatków bezpośrednich.

Stan ten musi ulec zmianie. Ze sprawą powiększenia dochodów skarbowych w ścisłej łączności pozostaje ulepszenie i uproszczenie administracji skarbowej. W najbliższej przyszłości zamierza Min. drogi wydania, ewskodyfikowania najważniejszych ustaw, uproszczenie systemu podatkowy i dać władzom skarbowym możliwe jasne i nieskomplikowane przepisy, zamiast z wielu płytkich i chwilowych czerpać będziemy musieli wpływy z mniej licznych, ale zato głębokich i trwałych źródeł dochodowych.

Minister omawia następnie skarbowość samorządu i zapowiada wyraźne rozgraniczenie źródeł dochodowych między państwo a samorząd.

Minister obszernie przedstawia stan i wyniki

o oszczędnościowej

podjętej w obcych państwach, zauważając, że wśród dokonanych oszczędności skromienia w wydatkach na wojsko są największe i nawiązuje do tego przedstawienie stanu z wyników akcji oszczędnościowej w Polsce, wykazuje liczbę redukcje przeprowadzone w stanie

Najtańsze źródło sprzedaży Sukna i Kortów

pierwszorządnych fabryk poleca firma

Wertheim i Perkis

Łódź, Piotrkowska 30. front.

Przypominamy Sz. Prenumeratorem, iż termin wpłacania prenumery za M-c marzec kończy się z dniem 1 kwietnia. Wszystkim, którzy do soboty b. t. prenumery za marzec i wszelkich zaległości, nie uiszczą od niedzieli dnia 2 kwietnia wysyłkę gazet bezwzględnie wstrzymujemy

ADMINISTRACJA.

osobowym urzędów państwowych, min. zapewnia, że sprawa

uposażenia pracowników państwowych

zarówno w roku ub., jak i obecnie stanowi jedną z najdonioślejszych zagadnień państwowych. Wykazuje, co rząd dotąd w tym kierunku uczynił i uważa, że tak unifikacja jak i regulacja systemu uposażenia urzędników nie da się realnie przeprowadzić przed zupełnym uzdrowieniem i stabilizacją waluty. A warunkiem trwałej stabilizacji waluty jest istotna poprawa stosunków skarbowych i gospodarczych.

Minister kończy swe przemówienie słowami: Wierzę szczerze, że rząd polski z Sejmem polskim mimo różnic zapatrywania i walk nieuchronnych i koniecznych w naszym życiu politycznym oparą przyszłość Polski na granitowych podwalinach a pierwszy Sejm ustawodawczy, który odrodzonej Polsce dał konstytucję, ustawę o daninie i środkach naprawy państwowej gospodarki nie rozjedzie się zanim ten pierwszy budżet, obejmujący całe państwo nie zbada nie uchwali jako trwały pomnik swej pieczy nad funduszami państwa i konstytucyjnością rządu. U nas dla wszystkich stronnicstw i rządów i Sejmu dla całego narodu jeden jest dogmat, jedno przykazanie co nas łączy: Salus Rei publicae suprema lex esto.

Pamiętaj o funduszu prasowym „Pracy”

O walkę z drożyzną.

Mowa p. B. Fichny, wygłoszona w Sejmie dnia 23 marca 1922 roku przy uzasadnianiu nagłośni wniosku w sprawie wzrastającej w Polsce drożyzny artykułów pierwszej potrzeby.

Wysoki Sejmie! Mam uzasadnić wniosek nagły, który został przez nasz Klub przedstawiony, a mówiący o nowej fali drożyzni, kraj nasz zalawiającej. Jestem głęboko przekonany, tak samo, jak i cała Wysoka Izba, iż sprawa ta jest nagła, paląca, i że specjalnych słów dla uzasadnienia nie potrzebuje, a to dla tego, iż ona całego społeczeństwa jednako dotyczy. Z tego powodu będą się streszczać i zwrócę uwagę tylko na najistotniejsze przejawy tego zjawiska. Przedewszystkiem chcę się zwrócić do Rządu, a właściwie do Pana Ministra Skarbu. Przypominam sobie jedno posiedzenie, na którym byli obecni przedstawiciele Rządu wraz z przedstawicielami, robotniczymi Związków Zawodowych i robotniczych Klubów poselskich. Na posiedzeniu tem Pan Minister Skarbu, jak zresztą i w wielu innych wypadkach, szczególnie kiedy uzasadniał projekt Ustawy o daninie, — mówił, iż jeśli tylko nastąpi okres wpań daniny, jednocześnie z tym okresem nastąpi obniżenie się cen wszystkich artykułów pierwszej potrzeby. Solennie to przyrzekał Pan Minister Skarbu, a myśmy mu wierzyli i cieszyliśmy się, że wraz z tą poważną poprawą naszych finansów przyjdzie jednocześnie poprawa niezwykle trudnych stosunków naszego życia, że przyjdzie spadek cen artykułów pierwszej potrzeby. Tymczasem zauważyliśmy zjawisko wręcz odmiennie. Nie tylko, że ceny nie spadają, ale naodwrot: właśnie na artykuły pierwszej potrzeby: na chleb, makę, mięso, słoninę itp. na wszystko to, co jest koniecznością potrzebne do życia, ceny rosną.

Czemże to sobie wytłumaczyć? — Wytłumaczyć to przedewszystkiem trzeba w pierwszym rzędzie daninę, a następnie chęcią osiągania nadmiernych zysków. Daninę dlatego, że ci co mają, czem płacić, i co mogą płacić daninę, uważają, że nie powinni jej płacić i że należy daninę przerzucić na barki tych, którzy i tak najwięcej ofiary w społeczeństwie wobec Państwa spełniają; na konsumentów. Ażeby oni dwa razy zapłacili daninę: za producentów i za siebie. Zupełnie to jasne i z pewnym nawet szyderstwem mówią pośrednicy i Kupcy, wtedy kiedy sprzedają swoje towary. Kiedy bowiem biedny konsument pyta, dlaczego ni stąd ni zowąd ceny o 25 proc., o 50 proc. na swoich towarach podnoszą, odpowiadają: „a czemuż uchwiliście daninę? Dlatego, że uchwalono daninę, ja podnoszę ceny na towarach... Otóż to są przyczyny szalejącej w nas drożyzny.

A przyczyną jest to rzecz jasną, że jeżeli ceny na artykuły pierwszej potrzeby wzrastają, wtedy natychmiast społeczne życie nasze zostaje wstrząśnięte. Natychmiast następują żądania w przemyśle, natychmiast robotnicy, co jest zupełnie naturalne i słuszne, domagają się podniesienia zarobków. A to co się stało w Dzielnicy Wiekopolskiej i na Pomorzu? Właśnie jeżeli chodzi o strajki w b. zaborze Pruskim należy podkreślić, że przyczyną tych strajków jest wzrost cen na artykuły pierwszej potrzeby, który to wzrost szczególnie dotknął i wstrząsnął Wiekopolską i Pomorze, krajami, przedewszystkiem rolniczymi, krajami, gdzie

produktów spożywczych jest dość, ale skąd te produkty wywozi się poza granicę, do Niemiec. Pośrednicy bowiem płacą każdą cenę, byleby tylko kupić zboże i później wywieźć je poza granicę kraju.

Pozatem trzeba tu specjalnie podkreślić i napiętnować stanowisko przemysłowców. Dnia 11 listopada 1921 r. zostały w Wielkopolsce i na Pomorzu zalegalizowane podwyżki płac dla robotników o 25 proc., — i w sędzie rozjemczym, gdzie byli również reprezentowani przemysłowcy, na te podwyżki zgodzono się. W Wielkopolsce częściowo przemysłowcy te podwyżki wypłacają, ale jeżeli chodzi o Pomorze, to odrzuca, pomimo, że ich przedstawiciele w sędzie rozjemczym zgodzili się na nie, podwyżek tych nie wypłacają. I kiedy obecnie przyszła nowa fala drożyzny, zażądano ze strony Związków Zawodowych, aby te 25 proc. przemysłowcy wypłacali i, na podstawie stwierdzonego wzrostu cen na artykuły pierwszej potrzeby, domagano się dalszych 25 proc. dodatku.

Ministerstwo b. Dz. Pruskiej zaproponowało arbitraż, — panowie przemysłowcy, co jest bardzo charakterystyczne, zgodzić się nie chcieli. I dlatego pozostała robotnikom ostateczna broń — strajk. Jest on groźnym „memento“ pod adresem rządu i pod adresem przemysłowców. — Jeżeli weźmiemy pod uwagę ceny na artykuły pierwszej potrzeby, to zobaczymy, że w b. Zaborze Pruskim 2 kilogramy chleba do niedawna kosztowały 200 mk., a obecnie kosztują 360. 1 kg. mięsa do niedawna kosztował 360 mk. — do 400, obecnie 640 mk. Słonina 500 mk. — obecnie 980 — 1080, — mleko 1 litr do niedawna 75 mk. — obecnie 100 — 120 mk. Tak szalenie w b. Dz. Pruskiej wzrosły ceny na artykuły pierwszej potrzeby.

W Kongresówce cena 1 kg. chleba ze 100 podniosła się na 150—160 mk. mięso obecnie 1 funt 220 do 280, słonina kosztuje już 480 mk.; materiały włókniste wzrosły o 40 proc. blisko, a robocizna wzrosła b. niewiele. (Głosy: dosyć już). Panowie krzyżacy: „dosyć już“, bo Panów ta sprawa mniej interesuje, ale jeżeli będziecie mieli w całej Polsce strajk powszechny, to będziecie mówili: „bolszewicy“, ale nie będziecie brali pod uwagę, że głodny robotnik chwytając za ostatnią broń, by walczyć o swoją egzystencję. Tym, którzy mają pełne żołądki i pełne kiesy, łatwo krzyżać „dosyć już“, ale ci, którzy mają puste żołądki i puste kiesy, nie będą krzyżać „dosyć“, lecz będą walczyć.

Nie z tej racji, że Panowie krzyżacie „dosyć“, ale z tej, że Pan Marszałek mówi, iż czas już minął, kończą uzasadnienie swojego wniosku nagłego w sprawie drożyzny i proszę Wysoki Sejm, by raczył przyjąć nagłość naszego wniosku, wzywającego rząd, by przedstawił swoje poglądy na sprawę drożyzny i aby przedstawił środki, przy pomocy których wzrastającą drożyznę zwalczą i zwalcząco będzie nadal. A my się wówczas do tego odpowiednio ustosunkujemy.

musi być ogłoszony sposób obliczania i rezultat wyborów.

Nowo wybrani radni obejmują urządowanie dopiero w pierwszym tygodniu roku następnego po wyborach. To znaczy, że mimo, iż termin zarządzenia wyborów przypada na dzień 15 sierpnia, a wybory nowej Rady miały nastąpić najpóźniej w 60 dni, tj. 13 października danego roku — to jednak nowi radni mogą rozpocząć urządowanie dopiero po Nowym Roku, — podczas gdy stara Rada miejska urzęduje do końca roku kalendarzowego.

Z projektu tego należałoby przypuszczać, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ma zamiar przeprowadzić nową ordynację wyborczą przez Sejm do 15 sierpnia rb., by stosownie do Ustawy w d. 15 sierpnia zarządzić nowe wybory do Rad Miejskich, któreby zaczęły urzędować od stycznia roku 1923. W myśl powyższych zamierzeń wniesiono do Sejmu projekt o przedłużeniu kadencji czynnych obecnie na terenie b. Kongresówki Rad Miejskich.

Rozpatrzyć sprawę te realnie. Sejm obecny jest pod znakiem rozwiązania się w najbliższym czasie, ma przy tem do załatwienia cały szereg spraw pierwszorzędnej wagi, które odłożone być nie mogą, jak ordynacja wyborcza do Sejmu i Senatu, budżet, ratyfikacja umów z państwami ościennymi itd. Przy temple prac w obecnym Sejmie, liczyć na to, że prócz tych konieczności państwowych, oraz spraw bieżących będzie przeprowadzona skomplikowana Ustawa o miejskiej ordynacji wyborczej, która obecnie jest jeszcze w stadium opinijowania przez czynniki społeczne, obywatelskie i rządowe, która z natury rzeczy wywoła i w komisji i na plenum Sejmu długie i gorące debaty, jest niepoważnym traktowaniem sprawy. Trzeba sobie jasno powiedzieć, że rozpatrzenie Ustawy o miejskiej ordynacji wyborczej w obecnym Sejmie jest rzeczą nierrealną i z tego wychodząc założenia decydując o istnieniu funkcjonujących Rad Miejskich w b. Kongresówce i Małopolsce. Uważamy, że w interesie ludności miast jest przeprowadzenie już obecnie wyborów do Rad Miejskich b. Kongresówki na zasadzie litnej ordynacji wyborczej, a szczególnie rozciągnięcie tej ordynacji na miasta Małopolski, której obecne Rady Miejskie są wybrane na zasadzie reakcyjnej kurjalnej Ustawy jeszcze przed wojną.

Należy pozostawić przyszłemu już normalnemu Sejmowi czas dla Opracowania tak ważnej dla rozwoju miast

naszych nową Ustawy o samorządzie miejskim, nie kładąc ją na kolanie i stosownie do terminu postawionego w rządowym projekcie w roku 1925 przeprowadzić na podstawie gruntownie opracowanej Ustawy powszechne wybory już w całym Państwie Polskiem.

A teraz przejdźmy do rządowego projektu. (Dok. n.)

Trudności finansowe Anglii.

Nietylko my narzekamy na drogie życie, na duże wydatki państwowe. Te same bolączki odczuwają Anglicy. Różnica jest ta, że my zaczynamy płacić podatki, a oni przestają. Ostatni kwartał r. 1921 wykazał zmniejszenie dochodów o 49 milj. funtów w porównaniu do takiego okresu z roku poprzedniego; a w ciągu trzech ostatnich kwartałów ta różnica wynosi 212 milj. W całym kraju — wielki krzyk i skargi na opodatkowanie powyżej możliwości płatniczej, bo podatki miejskie i ziemskie obok dochodowego wynoszą 12, a czasem 15 i nawet 18 szylingów z funta (funt ma 20 szyl.). Wobec ogromnego poruszenia opinii wyznaczono komisję Geddesa, która ma obciążyć wydatki na 175 milj. 75 milj. oszczędności znaleźć było dość łatwo, ale 100 milionów wypadłoby zaoszczędzić ze szkoda dla inwalidów, emerytów, nauczycieli; również ucięcia budżet ministerstwa zdrowia. Tymczasem w interesach przemysłu naftowego w Mezopotamji wydano w tym kraju na działania wojenne przeszło 100 milionów. Zwiększono stawki celne i zamiast 74 milj. przedwojennych, spodziewano się w roku bieżącym z tego źródła 828 milj. Coraz zwiększa się podaż nieruchomości, ale coraz mniej jest nabywców. Coraz zwiększa się zastęp ludzi, którym nie starcza na życie. Przeszło 2 milj. bezrobotnych żyje wyłącznie z zapomóg rządowych. Nie w Picadilly czy na innych arystokratycznych ulicach można przekonać się o prawdziwym usposobieniu społeczeństwa, ale w mieszkaniach ludzi średniej warstwy, w środowiskach przemysłu, w Szkocji i Walji. Wszystkie wysiłki społeczeństwa skierowane są ku zwalczeniu dolegliwości finansowych. Stąd plan George'a o odbudowie Rosji przy pomocy Niemiec. Stąd lekceważenie Polski przez Anglię. P. Z.

Wiec sprawozdawczy NPR. w Łodzi.

Przy tłumnym udziale uczestników odbył się w niedzielę, dn. 26 b. m. w sali gimnastycznej (Zakątna Nr 82) wiec sprawozdawczy, zwolany staraniem dzielnicy Zielonej NPR.

Zagaił wiec kol. Chrzan, przewodniczył kol. Turck, sekretarzował kol. Rios, jako asesorem czynni byli kol. Dąbrowski i kol. Pakula.

Na porządku dziennym zgramadzenia były bieżące sprawy sejmowe.

Poseł Waszkiewicz zreferował obecny stan kwestji mieszkaniowej i ochronę lokatorów; wskazał, że walka w Sejmowej Komisji Prawniczej toczy się głównie o 2 punkty: o zasadę nieusuwalności lokatora z mieszkania i o podwyżki komornego. Pozostawienie gospodarzowi wolności usuwania lokatorów według jego woli doprowadziłoby w obecnych warunkach do katastrofy dla obrzytniej większości lokatorów. Gospodarze żądają komornego w wysokości 20 proc. zarobku lokatora. Postulaty właścicieli domów znajdują pewne poparcie u prawicy sejmowej i części ludowców, wskutek czego walka w obronie lokatorów przed nadmiernymi apetytami panów kamieniczników staje się bardzo trudną. Przedstawiciel Ch. D. poseł Bigoński poszedł w Komisji Prawniczej na rękę prawicy, godząc się na 50-krotne podwyższenie komornego dla lokatorów, mających jeden do czterech pokojów. Tak daleko nie idzie nawet rząd, który proponuje niższe podwyżki.

Właściciele domów twierdzą, że o ile lokatorzy będą płacić tyle, ile oni zażądad, to rozpocznie się budowa nowych domów i głód mieszkaniowy zniknie. Jest to obliczanie gruszek na wierzbie. Tak samo mówili różni paskarze, że jak się wprowadzi wolny handel, to wszystko stanie się; tymczasem mimo zniesienia sekwestru żywności w szalonym

tempie drożeje. Ochrona lokatorów nie obowiązuje w nowych domach, a przecież nikt się nie kwapi z budową domów. Nawet przy bardzo wysokim komornym pasek będzie dawał większe zyski, niż budowanie mieszkań.

Dla ożywienia ruchu budowlanego potrzebna I° stała waluta; II° kredytu długoterminowego i taniego; III° uruchomienia przemysłu pomocniczego (tartaków, cegielni, cementowni itd.) Zapoczątkować ruch budowlany musi rząd, który powinien wznosić własne gmachy dla urzędów i urzędników i zwolnić w ten sposób zarekwirowane lokale, oraz budować winny magistraty i spółki budowlane.

Poseł Michałak omówił sprawę wileńską, ustawę o służbie wojskowej i strajk w b. dzielnicy pruskiej. Mówca napiętnował postępowanie generała Raszczyńskiego, który w Poznaniu użył wojska w roli łamistrajków. Strajk w b. dzielnicy pruskiej był czysto ekonomiczny. Mimo to pisma reakcyjne, walcząc oszczerstwem i fałszem, nie wahały się wypisywać bredni, że Zjednoczenia Zawodowe Polskie idzie na pasku Niemców i bolszewików, a nawet „Gazeta Poranna“ głośno nawoływała do „posadzenia za kratki komitetu strajkowego NPR.“ z posem Herzem na czele. Zdaje się, że za kratki trzeba posadzić tych, co śrubują drożyznę, obrywają zarobki, no i panów redaktorów endeckiej „Dwugroszówki“, oraz innych sbiałych bolszewików. Wówczas w Polsce będzie większy ład i porządek.

Po referatach postawie odpowiadali na szereg pytań stawianych przez obecnych, między innymi w sprawie podatku dochodowego, kas chorych, wyborów do Rad Miejskich i rozwiązania Sejmu. Na zapytanie jednego z towarzyszy z PPS. w sprawie stanu wyjątkowego, wyjaśnił po-

Rządowy projekt miejskiej ordynacji wyborczej.

II.

A więc objaśnimy znów przykładem 2)

2) Sposób rozdziału mandatów między listy kandydatów. Pewne kolo miało np. 3 listy ogółem i zdobyło przy pierwszym rozdiale 5 mandatów. Na listy zaś tegoż kola oddano wszystkiego 7 tys. ważnych głosów, w tem na listę pierwszą — 150, na listę drugą — 400, na listę trzecią — 450 głosów. Ponieważ kolo zdobyło 5 mandatów, więc dzieli się ogólną cyfrę głosów 7 tys. przez 5 mandatów plus 1 (w myśl tego, jak wyżej wspomnieliśmy). Z podziału tego otrzymamy iloraz 166.

Przez otrzymany iloraz (166) dzieli się 150, 400 i 450. Skutkiem tego pierwsza lista mandatów nie otrzymała, lista druga otrzymuje 2 mandaty i trzecia 2 mandaty. Niezajęty jest jeszcze jeden mandat.

Wobec tego dzieli się dalej liczbę głosów, oddanych na każdą listę (150, 400 i 450) przez liczbę otrzymanych mandatów, zwiększoną o 1 — czyli dla pierwszej listy przez 1 (tj. 0 mandatów plus 1), dla drugiej i trzeciej listy przez 3 (tj. 2 mandaty plus 1). Lista pierwsza i trzecia ma jednakowe ilorazy; wobec tego o przyznaniu mandatów rozstrzyga los.

Najpóźniej w 10 dni po głosowaniu

Robota drożeje

pomimo tego firma Samochel i...

sci Waszkiewicz, że ustawa o stanie wyjątkowym...

Wnio uchwalili rezolucje w sprawie robót publicznych...

Wnio wyrażił swą solidarność z walką robotników...

W sprawie lokatorskiej zgromadzeni uchwalili żądanie:

1-o budowy domów przez rząd na potrzeby urzędów...

2-o zwolnienia lokali zajętych przez urzędy;

3-o stworzenia organizacji taniego i długoterminowego kredytu na budowę domów.

Zebrani wypowiedzieli się katogorycznie za utrzymaniem ochrony lokatorów...

Po wyrażeniu uznania postem z M. P. R. za ich akcję...

Z za kulis gospodarki magistrackiej.

W jednym z numerów „Pracy” zatrudnieni na cegielniach magistrackich robotnicy...

Przeprowadzone przez Urząd Sledczy dochodzenia potwierdziły słuszność zeznań robotników...

Konopski i Kwast byli członkami Związku Budowlanego Z. Z. P., po ogłoszeniu...

Urząd sledczy może wystąpić z propozycją usuwania ludzi poszlakowanych o niedotyca...

Szczytem jednak podłości magistrackiej jest usuwanie z cegielni i z zajmowanych mieszkań...

Jak długo będzie jeszcze tej „uczciwej” pepesowsko-tydowsko-niemieckiej dyktatury...

Kasper.

Budżet na rok 1922.

Prehminarz budżetowy na r. 1922 przedłożono Sejmowi.

Cyfrы jego ogólnego zestawienia są następujące:

Table with columns: Dochody, Wydatki, Naczelnik Państwa, Sejm, Kontrola, etc.

Table with columns: Skarb, Sprawy, Prace, Koleje, Rolnic, Oświat, Poczta, Zdrowie, Sztuka, Roboty Publiczne, Praca, Urząd likwid., Urząd Gmieski, Dzielnica Pruska.

Z wydatków w kwocie 691 i pół miljarde wyszczególniono jako inwestycyjne wydatki w ogólnej sumie 112 i pół miljarde...

Sprawy robotnicze.

Zjazd Związku Zaw. Kolejowy Z.Z.P.

W niedzielę 2 kwietnia odbędzie się w Poznaniu Zjazd pracowników kolejowych...

Porządek dzienny zjazdu obejmuje: 1) Zagajenie Zjazdu...

W piątek dnia 31 b. m. o godz. 6 wiecz., w lokalu przy ul. Głównaj 81, odbędzie się zebranie delegatów...

Zebranie delegatów i poselsów Zw. Zaw. „Praca”.

W piątek dnia 31 b. m. o godz. 6 wiecz., w lokalu przy ul. Głównaj 81, odbędzie się zebranie delegatów...

Zw. Budowlany ZZP.

W niedzielę dnia 2 kwietnia r. b. o godz. 10 rano w lokalu Polskich Związków Zawodowych...

W tymże dniu i lokalu o godz. 4 po poł. odbędzie się ogólne zebranie Budowlarzy zatrudnionych w fabrykach włókienniczych...

Gimnazjum polskie w Gdańsku.

Od dawna wyczekiwane i upragnione gimnazjum polskie w Gdańsku jest bliskie realizacji...

Prace w tym kierunku postąpiły znacznie; w szczególności „Macierz Szkolna” w Gdańsku...

Dla poparcia wysiłków „Macierzy Szkolnej” w Gdańsku utworzył się w Łodzi Komitet...

Przykładem świąt Lwów, który w przeciągu krótkiego czasu złożył na ten cel mk. 5,000,000.

Ogólne zebranie II-go Stow. Właścicieli Nieruchomości.

(Zale i skargi Lewjatana kamienicznikowskiego. — Humorytyczne występy p. Helmana i różne humorytyczne rezolucje).

Onegdaj w sali T-wa Kredytowego odbyło się zebranie członków II-go Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości.

MAURICZ RENARD.

Dziwy dr. Lerna.

Zegnął na zawsze drogi ojciec, Deniphan. — Biedaczysko! Wio i on na tem błęku leżał...

— Dobrze! Dam ci coś na uspokojenie. — Podaj mi szklankę. Wypilem. Czuło było ochłodem.

— Wuj zamyśla z mną zrobić? — Czy chce mi wstrzyknąć jakąś zafa? Suchoty? Cholera?...

— Gdzie Johann? — Karol włożył mi na twarz rodzaj kagańca. Fala eteru weszła mi do płuc...

Wła „głównie skierowana była do walki z ustawą o ochronie lokatorów“ (naturalnie)

P. Helman skarżył się na stosunek samorządu miejskiego do kamieniczników. Drugi ożonek Stowarzyszenia p. Kawianka również wywodził swe żale z powodu „niesprawiedliwości“ z jaką się spolykują właściciele nieruchomości w urzędach miejskich gdzie traktują ich „niżej krytyki“.

Na wniosek p. Helmana przyjęto rezolucję, by czyszczenie ulic należało do miasta, gdyż o ile dozorczy będą mieli ulice czyszczyć to wynagrodzenie ich będzie za małe i będziemy mieli znów strajk.

Zebrańnię zakończono burzliwymi wymysłami pod adresem porządków w państwie, które nie pozwala kamienicznikom łupić lokatorów, wyrzucać ich na bruk i podwyższać komorne o 1000 proc. miesięcznie.

Wiadomości bieżące. Kalendarzyk.

29	Dziś Cyryla
Sroda	Jutro Kwiryna
	Wschód słońca 6 m. 54
	Zachód „ 6 m. 58
	Wschód księżycy 6 m. 45
	Zachód „ 8 m. 11

O pomoc kresom. Komitet pomocy jeńcom i uchodźcom z Rosji wywa wszystkie zrzeszenia i organizacje w naszym mieście do przybycia na zebrańnię w sprawie rozpoczęcia akcji społecznej „Odbudowy Kresów“, odbyć się mającej w sali województwa (Zawadzka 11) w piątek dnia 31 b. m. o godz. 5 i pół po.

Zaproszenia na zebrańnię są wydawane w sekretariacie województwa pokój 18, jak również tamże są udzielane wszelkie informacje.

Otwarcie domu wychowawczego. W dniu 2 kwietnia nastąpi uroczyste otwarcie Domu wychowawczego dla dzieci. Do domu wychowawczego przyjmowane będą sieroty, oraz dzieci pozabawione odpowiedniej opieki w wieku od 5 do 15-ty lat.

Do domu wychowawczego będą po uprzednim odbyciu kwarantanny w pogotowiu opiekuńczym, które też będzie dzieci kwalifikować.

O nowy omentarz katolicki. Wczoraj odbyła się w Województwie konferencja w sprawie omentarza grzebalnego w pobliżu szpitala w Radogoszczu.

Postanowiono wybrać komisję złożoną z przedstawicieli Magistratu i Województwa, która zajmie się obejrzeniem terenu i wyda w tej sprawie opinie.

Wczorajsze zaćmienie słońca. Niełitościwa aura, pokrywając niebo chmurami, nie pozwoliła nam wczoraj obserwować zaćmienia słońca.

A szkoda, bo zjawisko to rzadkie i niezmiernie ciekawe.

Zawieranie małżeństw przez pobożnych. W roku 1922 osoby, urodzone w 1900, 1901 lub 1902 roku nie mogą zawierać małżeństw bez pozwolenia odnośnej Powiatowej Komendy Uzupelnień.

Z Tow. Krajoznawczego. We wtorek, dn. 4 kwietnia r. b. o godz. 8 i pół wiecz. punkt, w lokalu własnym (Al. Kościuski 17), odbędzie się miesięczne zebrańnię członków oddziału miejscowego z udziałem wprowadzonych gości.

Na zebrańnię tem prof. dr. Adrijan Dyveky wygłosi odczyt p. t. „Polska a Węgry“.

Z żałobnej karty. W dniu 27 b. m. zmarł długoletni członek N. P. R. I — Polskich Związków Zawodowych, Konstancy Kubik, w wieku lat 37.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 29 marca o godz. 5 i pół po poł. z domu przy ul. Aleksandrowskiej nr. 125, na cmentarz katolicki w Mani.

Na smutny ten obrządek zaprasza się kolegów i koleżanki.

Walka z żebractwem. W ostatnich czasach na ulicach miasta rozwielmożniła się żebraniina uprawiana przez wależnie przez osobników zdrowych fizycznie, symulujących kalectwo i traktujących żebractwo jako zawodowe rzemiosło.

Zebracy ci kryją się przeważnie między publicznością czekającą na tramwaje w natarczywy wprost sposób domagając się wsparcia... Często daje się zauważyć żebrzą na ulicach dzieci z biedniejszych warstw społeczeństwa, kierowane z oddalenia ręką dorosłych.

W związku z powyższem komendant policji podał do wiadomości komisarjatów, że żebraniina powinna być z całą energją przez organa policji bezwzględnie zwalczana.

Echa zbrodni w Skolimowie. Polioja śledcza w Warszawie, szukając sprawców strasznej zbrodni, dokonanej w Skolimowie, doszła do przekonania, iż 3 osoby z posród bandytów znajdują się w Łodzi. Wobec tego urząd śledczy w Łodzi wszczął energiczne dochodzenie, skutkiem czego przekonano się, że sprawcami byli Wojciech i Amalia Mańkowscy zamieszkali przy ul. Włoczańskiej 67.

Powiększy dom wzięte pod ścisłą obserwację i ustalone, iż Mańkowskich obecnie w Łodzi niema. P mimo to obserwacja prowadzona była dalej i po kilku dniach M. wrócili do Łodzi; aresztowano ich i skutih kajdanami przewieziono do Warszawy. Podozas rewizji znaleziono przy Mańkowskiej brylantowe kolczyki i złotą bransoletkę, pochodzącą z napadu w Skolimowie. bip

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Miejski, Cegielniana 68.

Dziś tj. w środę Teatr Miejski daje dla Zrzeszeń rob. i intelig. arcywesołą komedię „Potasz i Perlmutter“ M. Glassa w renowowanej obsadzie.

W owartek arcydzieła St. Wyspiańskiego „Kłątwa“ i „Sędziowie“.

W dniu 8 kwietnia odbędzie się wielki uroczysty obchód Moljerowski, dany będzie „Skapiec“, poprzedzony prelekcją zaszczytnie znanego literata i tłumacza Dr. Tadeusza Zelenkiego (Boya).

W piątek 7 kwietnia 30-lecie pracy scenicznej obchodzić będzie artysta naszego teatru Lucjan Wiśniewski. Jubilat wybrał na swój benefic arcywesołą lekką komedię p. t. „Kontroler Wagonów Sympialnych“.

Podwieczorek towarzyski Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Łodzi.

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Sali Restauracji Teatralnej drugi z rzędu five o'clock, uroczysty występami artystów warszawskiego Qui pro quo: Konrada Toma, Bukojewskiej i innych. Początek podwieczorku o godz 4 po poł.

Bez karoty. Wstęp 500 mk.

Z Sądów.

O puszczenie w obieg fałszywych banknotów.

W końcu 1921 r. sąd okręgowy w Łodzi rozważał sprawę przeciwko 28 osobom, oskarżonym o puszczenie w obieg fałszywych banknotów, zaś sprawa dwóch Edmunda Dybrowskiego i Teodora Pietrucha, oskarżonych, wyłączona została, gdyż wymienieni nie stawili się na rozprawę. Obydwaj zostali dopiero w lutym b. r. aresztowani przez policję i wczoraj zasiedli na ławie oskarżonych.

W sądzie oskarżeni do winy się nie przyznali, jednakże zeznania świadków, a szczególnie b. komendanta III brygady Jana Danieleckiego, winę pod-

sądnych dostatecznie wykazały, wobec czego sąd przychylił się do wywodów podprokuratora Karpowicza i skazał Pietrucha i Dybrowskiego po pozbawieniu praw, na 1 rok i 6 miesięcy więzienia każdego, zaś na zasadzie amnestji karę o jedną trzecią darował z zaliczeniem aresztu przewencyjnego. (bip)

O dokonanie gwałtu na 69-letniej żebraczce. Mieszkaniec Aleksandrowa, Adolf Wencler stawał przed Sądem Okręgowym, oskarżony o usiłowanie dokonania gwałtu na 69-letniej Paulinie Cylke, żebraczce garbatej na srosie wiodącej z Aleksandrowa do Zgierza dnia 27 kwietnia 1921 r. o godz. 11-ej przed południem.

Ze względu na drastyczność sprawy rozważano ją za wykluczeniem publiczności. Sąd pod przewodnictwem sędziego Witkowskiego skazał Wenclera po pozbawieniu praw na rok ciężkiego więzienia, zaś po zastosowaniu amnestji zmniejszył karę o połowę. (bip)

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o łaskawe umieszczenie na łamach „Pracy“ poniższego listu, na którego treść pragnąłbym zwrócić uwagę pewnych czynników.

W zeszłym roku szkolnym Związek Zaw. Naucz. Polskich Szkół Średnich zorganizował wieczorowe Kursy Gimnazjalne dla dorosłych, które cieszyły się początkowo dość poważną frekwencją i górowały pod każdym względem nad innymi instytucjami tego rodzaju.

Z początkiem bież. roku szkolnego kierownictwo Kursów objęło zostało przez p. Vollack'a, którego główne zadanie stanowi normowanie kwestji finansowych w egzystencji Kursów i zatawianie, związanym z tem, spraw bieżących. Jednak obecny rok szkolny nie jest dla Kursów tak pomyślny, jak poprzedni, od szeregu bowiem miesięcy trwa systematyczne zmniejszanie się ilości słuchaczy. O rozmiarach tego zjawiska niech zaświadczy fakt, że w niektórych klasach obecna ilość słuchaczy stanowi 15 — 18 proc. ilości, jaka uczęszczała na początku roku szkolnego.

Wśród wielu przyczyn najważniejszą jest tu podwyższenie wpisów miesięcznych z 4 na 6 tys. mk. na początku II-go kwartału, odkąd właśnie zaczęła się panować wprost ucieczka elewów, a lawy... psnikami świecić pozęty. Stwierdzić trzeba, że Kursy wspomniane są obecnie najdroższe wśród innych podobnych uczelni w Łodzi, prawdopodobnie wskutek powstałego w bież. roku szkolnym dążenia Kursów, aby gęste nauczycielskie dorównały normom plac, obowiązującym w szkołach średnich prywatnych. Wobec takiego stanu na pierwszy plan wysunięta jest strona materjalna, będąca przedmiotem ciągłej troski kierownictwa ze względu na zrozumiałe trudności w finansowaniu prelegentów.

Niemogomość regularnego wpłacania wpisów przez mniej zamożnych słuchaczy potęguje jeszcze te trudności; jednak sposób, w jaki kierownictwo Kursów usiłuje je pokonać, jest doprawdy niezrozumiały, a w konsekwencji swej nie jest też bez wpływu na „suchotniczy“ żywot Kursów.

Stary kursista wie, że taktyka oraz traktowanie przez p. Vollack'a słuchaczy, którymi są przecież ludzie dorośli, niejedną ambitniejszą jednostkę zmusiły do opuszczenia Kursów. Jeśli bowiem słuchaczowi, nie mogącemu w oznaczonym terminie uiścić wpisu i prosiącemu o prolongatę, rzuca się w twarz zdanie: „Pan się na kredyt uczysz“ — to zgodzić się trzeba, że tylko wyjątkowa powolność petenta powstrzymała go chyba od odparowania tego „cięcia“ w sposób równoważący...

Pan Vollack jest specjalnie stanowczy w tych wypadkach i zdaje się wyjątkowo delektować apokarzaniem ludzi, którzy przecież poza Kursami zajmują różne stanowiska i z świadomością i zapalem młodych charakterów pełnią służbę obywatelską.

Stanowczość p. Vollack'a posunięta jest do tego stopnia, że nie chce się ona liczyć z położeniem słuchacza, szumzonego wskutek stawiania przez p. V. sprawy na ostrzu noża, do opuszczenia Kursów. P. Vollack wprowadza i inne jeszcze, niebywałe w zakładach naukowych, curiousum. Słuchacz, który dopiero za kilkanaście dni od wyznaczonego terminu może odpowiednia ratę czy jej część uiścić, nie jest uprawniony wskutek postępowania pana Vollack'a do korzystania w ciągu tego czasu z wykładów. Chętnie się go jednak przyjmuje później, jeśli wraca... z pieniędzmi. Taką bowiem sytuację stwarza

p. Vollack, jeśli wobec wspomnianych okoliczności obwieszcza przed wykładami „Dziś prawo korzystania z wykładów mają cztery (!) osoby!“ Pomijając zupełnie wniośki, jakie ze względów wychowawczych, wyprowadzićby się tu dały, — pragnąłbym tylko zainteresować czynniki, które tu mogą decydować, a sposobem postępowania i „metodami“ p. Vollack'a oraz zwrócić uwagę, że p. Vollack, kierownik Kursów Gimnazjalnych Zw. Zawod. Naucz. Polskich Szkół Średnich, decyduje w wypadkach, gdzie zwykle ostatnie słowo należy do Rady Pedagogicznej. Byłbym też szczęśliwy, gdybym przyczynił się do zmiany w postępowaniu kierownictwa Kursów w tym sensie, by pragnący wiedzy młodzi oby wale kraju nie byli pozbawiani przez panów Vollack'ów możliwości dokształcania się.

Wyrazy prawdziwego szacunku itd.
Z. Grabowski,
b. słuchacz kursów.
Łódź, w marcu 1922 roku.

Ziemia dla b. wojskowych.

W r. b. odbywa się likwidacja kolonij pomiejskich na Kresach Zachodnich w Województwach Poznańskim i Pomorskim, gdzie mogą nabyć ziemię b. wojskowi, szczególnie zasłużeni i inwalidzi na warunkach ulgowych.

Wyjaśnia się, że nabywanie kolonij pomiejskich nie należy utożsamiać z nadziałem ziemi na Kresach Wschodnich w myśl Ustawy Sejmowej z dnia 17 grudnia 1920 r. „O nadaniu ziemi żołnierzom W. P.“

Nabywać kolonie pomiejskie można tylko za zapłatą.

Kandydaci muszą wykazywać się prócz zasług wojskowych (dekorowani, inwalidzi) znacznym kapitałem, by mogli mniej więcej trzecią część ceny (ziemia i ewentualnie budynki) uiścić w gotówce. Dwie trzecie mogą być rozłożone na długoterminowe (do 40 lat) spłaty ratami 5 proc. odsetkami.

Przeciętna cena morga ziemi (około 1/4 hektara) wynosi 40 tys. marek polskich.

Nabyty inwentarz musi być w całości i gotówką zapłacony (na inwentarz wymagany jest kapitał około 1—2 milionów, zależnie od wielkości kolonji).

Nabywcami kolonij pomiejskich mogą być tylko tacy kandydaci, którzy albo osobiście (ukwalifikowani rolnicy z wykształcenia lub praktycy), albo przez członków swojej rodziny dają pełną rękojmię, że potrafią nabyte kolonie utrzymać na wyższym stopniu kultury rolnej, odpowiadającym Kresom Zachodnim.

We wszelkich sprawach co do nabycia ziemi na Kresach Zachodnich należy się zwracać osobiście lub pisemnie do DOK № IV. Ref. Osad Żołnierskich w Łodzi (Al. Kościuski 67, od godziny 14—16).

Zjazd osadników wojskowych na Kresach.

Wczoraj rozpoczął obrady w Warszawie pierwszy Zjazd przedstawicieli osadników wojskowych na Kresach, którzy za główne zadanie postawili sobie założenie Centralnego Związku osadników żołnierskich.

Do obrad przystąpiono o g. 3 pp. w gmachu „Przemysłu Ludowego“ pod przewodnictwem pp. Majchera jako przewodniczącego, kpt. Nowaczyńskiego, wice-przew. Jabłońskiego i Szozuki jako sekretarzy.

Na Zjeździe są obecni przedstawiciele: prezydjum Rady Ministrów, MB DP, GUZ, M. Pracy, MSWejsek, przedstawiciele Sejmu i organizacji społecznych, którzy w serdecznych słowach życzyli zebraniom jaknajpomyślniejszych wyników w rozpoczynających się naradach, jak również w pracy nad swymi osadami na Kresach. P. mjr. Lechnicki jako szef sekcji MSWojsk. do osadnictwa wojskowego, przedstawił stan faktyczny osadnictwa na całości Kresów, odplerając wiele zarzutów, z jakimi się osadnictwo w czasie swego istnienia spotkało.

Sprawozdanie ze stanu osadnictwa w pow. nowogródzkim dał p. Majcher i p. kpt. Bakowicz z pow. rowieńskiego. Następnie mjr. Inz. Miecznikowski referował sprawę budownictwa osad żołnierskich.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego przyjęto przez aklamacją wniosek wysłania przez Zjazd depepsy gratulatoryjnej do Pana Naczelnika.

Dziś Promjera!

Arcydzieło wytwórni Ermoljewa w Moskwie.

Dziś Premjera!

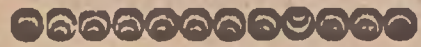
Wszechświatowi artyści

Wiera Chołodnaja i Maksymow

w 6 aktowym wspólnym dramacie

„STARGANE SERCA”

Zwracamy uwagę na artystów, zawsze ozulych na piękno wyrazistej i głębokiej mimiki, na ten obraz w którym Chołodnaja i Maksimow pobijają rekord gry na ekranie.

Kino
DOM LUDOWY
ul. Przejazd 34.

Od wtorku dn. 28 do niedzieli dn. 2 kwietnia włącznie.

SZAŁ ZEMSTY

Współczesny dramat—wizja w 6 wielkich aktach z gwiazdą teatrów włoskich **LINĄ MILIEFIORI** w roli głównej.
Przebieżna treść dramatu osnuta jest na tle przesady serca i duszy poety **Paolo Alatiego** wględem umiłowanej przez się kobiety.
Obraz ten ze względu na wspaniałą treść, przedzielną dekorację i doskonałą grę pierwszorzędnych sił artystycznych teatrów włoskich, należy do arcydzieł sztuki kinematograficznej.
Ceny miejsce niskie. W dni powszednie specjalna zniżka.
Początek w dni powszednie o godz. 6 wiecz., w soboty o godz. 4 po poł., w niedzielę i święta o godz. 2 po poł.

KINO
DOLINA SZWAJCARSKA
ul. Sienkiewicza № 40.
Dziś i dni następnych!

Serja 2 i ostatnia. Dziś i dni następnych. Serja 2 i ostatnia.
BAJKA O MIŁOŚCI
(Skazka lubwi dorogoj)
Dramat w 6 aktach.
W rolach głównych **Wiera Chołodnaja, Połoński, Maksimow, Panow** i inni.
Ceny miejsce niskie, dla Urzędników Państwowych zniżka o 80 proc. za wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.
[Początek przedst. w soboty, niedzielę i święta o godz. 8, w dni powsz. o 5 p.p., ostatni seans o 9.15 wiecz.]

Kino „CORSO” | **KSIEŻNA WERONCOW**
Zielona 2. Wspaniała wystawa Niepospolita gra i treść, ostatnie mody!
Wzruszający dramat w 6 aktach ze słynną ELLEN RICHTER w roli tyt.

OGŁOSZENIE.
Spółka Firmowa „Zgierska Tkalnia Udziałowa” oraz p. p. Franciszek Lebrecht i Edward Wieczorek na zasadzie postanowienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z dnia 10 marca 1922 r. L. Sp. O. 8; celem zorganizowania Spółki Akcyjnej pod firmą „Zgierski Przemysł Wełniany, Spółka Akcyjna” z siedzibą w Zgierzu, ogłaszają niniejszym:
Subskrypcję na akcje w liczbie 30.000 sztuk, z których 18.000 sztuk imiennych, reszta na okaziciela, wartości nominalnej po Mk. 1000.— na ogólną sumę Mk. 30.000.000
Projektowana Spółka Akcyjna powstaje celem prowadzenia i rozwinięcia przedsiębiorstwa stanowiącego własność Spółki firmowej istniejącej w Zgierzu pod nazwą „Zgierska Tkalnia Udziałowa”.
Zgłoszenia na zapisy przyjmowane będą, począwszy od dnia 1 kwietnia r. b. w kantorze „Zgierskiej Tkalni Udziałowej” — Zgierz Srednia № 8/10 — codziennie w godzinach od godz. 9 rano do 12 w południe i od godz. 2 do 6 po południu.
Założyciele: Franciszek Lebrecht i Edward Wieczorek.
Spółka Firmowa „Zgierska Tkalnia Udziałowa”.

KAŻDY
Kupiec
Finansista
Przemysłowiec
Pracownik handlowy
powinien bezwarunkowo abonować
WSZECHPOLSKI PRZEGLĄD KUPIECKI
(dawniej „Pomorski Przegląd Kupiecki”) który porusza wszelkie zagadnienia gospodarcze, dotyczące wszystkich dziedzin życia handlowo-przemysłowego, a ponadto stale zamieszcza prace z dziedziny nowoczesnej organizacji biurowej.
Wydawca: Związek Towarzystw Kupieckich.
Redaktor: M. Pacoszyski.
Adr. Grudziądz, Kwidzińska 31. Tel. 737 i 193.
Abonament kwartalny 350. — mk.

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.
Dla klasy robotniczej.
Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług taksy.

Lekarz-dentysta
Feliks SEIDENGART
Zawadzka 10,
przyjm. 10—1 i 3—7
prócz niedziel i świąt.

Doktor Medyc.
Eug. Zeligsonowa
przyjm. ul. 6 Sierpnia № 1 (Benedykta) od 10—3.
Chor. kobiece, skórne i wenerycz. (kobiety). Usuwanie włosów z twarzy elektrolizą.

Dr. med. BRAUN
Specjalista
Chorób wenerycznych, skórnych, moczopielowych.
Przyjm. 10—1, 5—8, państwo 4—6
Południowa 23.

Dr. L. PRYBULSKI
Specjalista
Chorób skórnych, włosów, wenerycznych, moczopielowych
leczenie światłem (lampa kwarowa)
od 9—21 5—8 od 4—5 dla Pań
ZAWADZKA № 1.

Ogłoszenia drobne.
Dobek Cecylja i Dobek Jan zagubili dwa tymczasowe dowody osobiste, wydane w Łodzi. Luftman Moszek zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. Ministerstwo Stefanowi skradzione kartę tymczasowej domobilności, wydaną przez P. K. U. w Łodzi.
Pieniążek Matys-Ber zagubił do wód osobisty, wydany w Łodzi.
Przybłąkał się pies duży, żółty, ogen obciety. Jest do odebrania na kolejnej obwodowej u druznika № budki 281.
Sprzedam granitur mobilny szkieł i przesta Zawadzka № 4, ul. 411 piętro, front.
Szewskie kopyta nadmodniejsze taniej niż w Warszawie pasta Bonon, Sienkiewicza 25.
Warsztaty stolarskie duże i małe, nowe i stare 15 sztuk, sprzedam tanio, w stolarski, Napór kowalskiego 7.
Zaginęła leżymacja służbowa, wydana przez K. E. L. na imię Wacława i Kazimiera Grymbergów na rok 1922.
A. A. A. Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, bieliznę męską do szycia. Piasek najwyższej ceny, Łaznik, Benedykta 28, m. 1 i parter. 28—563
Chrześcijańska Składnica Towarowa pod firmą „JARMARK ŁÓDZKI” właśc. Bronisław Jagoda. Polecam najtaniej modne do sezonu ubrania, palta męskie, damskie, dziecięce. Towary wełniane, szwieloty, kamgarany, na ubranie i spodnie, bosony, sukna, korzy i gabardyny, wełny damskie, batysty, etaminy, wosle, bieliznę damską i męską, chustki, pończochy, płótna, tyki pościelowe, oszki i okalordy w drobnych gatunkach i kolorach (L. d. Łódź, ul. Piotrkowska № 44.
UWAGA: Jarmark Łódzki tylko na 1-em piętrze, który niema nic wspólnego ze sklepem na parterze.
Dziękuję Józef zagubił paszport, wydany w gminie Wicherzów. 790—8
Dziewczyna wstąpiła potrzebna zaraz do dzieci, Gubernatorska 13, m. 1.
Dorosłych wyuczeń polskiego i niemieckiego, oraz uczelam lekcji i korep tycji. Olszyna 41, m. 17, prawa ofcyna, parter. 769—2